



Istupanje prvog potpredsednika Vlade Srbije i ministra spoljnih poslova Ivica Dačića na Međunarodnoj konferenciji „Nove perspektive za Zapadni Balkan“ u organizaciji Centra za međunarodne i bezbednosne poslove:

„Poštovani gospodine Pajeviću,
Dame i gospodo,

Dozvolite mi, na početku, da zahvalim ISAC fondu na pozivu da u ime Vlade Republike Srbije i ovaj put učestvujem na konferenciji. Veliko mi je zadovoljstvo što, četvrtu godinu za redom, imam priliku da vam se obratim. Uveren sam da svaka razmena mišljenja na ovu temu može da nam pomogne u jasnijem sagledavanju stavova i upoznavanju sa nespornim doprinosom Srbije na polju spoljne, bezbednosne i odbrambene politike EU.

Prethodna godina, kada je reč o evropskim integracijama, bila je za Srbiju godina očekivanja, težnji i napornog rada na približavanju Evropskoj uniji i članstvu u ovoj jedinstvenoj organizaciji. Iako smatram da dinamika pristupnog procesa ne prati naše reformske napore i dostignuća, raduje me što su novi koraci postignuti, pojedina pregovaračka poglavlja otvorena, a Zapadni Balkan vraćen u fokus Evropske unije. Nažalost, kada je reč o Poglavlju 31, u proceduralnom smislu nije bilo napretka. Izveštaj o skriningu je i dalje na agendi Saveta EU i država članica, iako je prošlo već četiri godine od završetka skrininga za ovo poglavlje. Bez obzira na to, čvrsto smo opredeljeni da budemo spremni za aktivnosti koje će uslediti nakon usvajanja izveštaja i upoznavanja sa njegovim sadržajem. Radi toga vršimo potrebne pripreme i obuke, kako bi, kada za to dođe vreme, pregovaračku poziciju izradili kvalitetno, uz poštovanje utvrđenih standarda i istovremeno adekvatno se pripremili za otvaranje Poglavlja 31.

Želim da istaknem da Srbija podržava sve promene koje su u Evropskoj uniji pokreću u cilju jačanja Zajedničke bezbednosne i odbrambene politike, a koje su inicirane usvajanjem Globalne strategije EU i Plana implementacije u oblasti bezbednosti i odbrane. Evropski akcioni plan odbrane, Evropski odbrambeni fond, Koordinisani godišnji pregled u oblasti odbrane i naročito, Stalna strukturna saradnja, odnosno PESCO, su projekti i inicijative koje Srbija aktivno prati i podržava, spremna da se, kada se za to stvore uslovi, aktivno u njih uključi. Posebna pažnja je svakako usmerena na formiranje PESCO i veoma smo zainteresovani za eventualno učešće država kandidata u ovoj inicijativi. Na Evropskoj uniji je da utvrdi mogućnosti i potencijalne modalitete, dok mi sa naše strane ostajemo otvoreni za razgovore i mogući angažman u ovoj sferi evropskih politika.

Srbija je pratila i aktivnosti na izradi Globalne strategije EU i, neposredno po objavljivanju, pristupila njenoj analizi. Kao što znate, posebno nas je ohrabrilu što je u Globalnoj strategiji EU jasno istaknuto da stabilnost i sigurnost EU zavise od stabilnosti na Balkanu, a da kredibilna politika proširenja predstavlja ulaganje u bezbednost i prosperitet Evrope.

Promene u strateškom okruženju nametnule su potrebu izmene nacionalnih dokumenata u oblasti bezbednosti i odbrane. Upravo u skladu sa Globalnom strategijom EU, Srbija je izradila nacrt nove Strategije nacionalne bezbednosti i Strategije odbrane, koje su upućene na javnu raspravu. Ključna opredeljenja kojim smo se rukovodili u ovom procesu su integralni pristup bezbednosti, vojna neutralnost i opredeljenje za pristupanje Evropskoj uniji.

Verujem da ćete se složiti sa mnom kada kažem da se Poglavlje 31 suviše često svodi isključivo na pitanje pridruživanja odlukama i deklaracijama EU. Neopravdano i nepravedno se zapostavljaju brojni napori, aktivnosti i dostignuća Srbije u drugim oblastima, obuhvaćenim ovim poglavljem, koji potvrđuju činjenicu da je Srbija odgovoran partner, spreman da deli odgovornost u suočavanju sa bezbednosnim izazovima i unapređenju evropske bezbednosti. Želeo bih da iskoristim priliku i skrenem pažnju na neke od njih.

U oktobru prošle godine održane su bilateralne političke konsultacije sa Evropskom spoljnom političkom službom, u kojima sam i lično uzeo učešće, a zatim početkom ove godine organizovane su i druge po redu konsultacije između EEAS i zapadnobalkanske šesterke. Ovi sastanci su predstavljali odličnu priliku da razgovaramo ne samo o odnosima Srbije i Zapadnog Balkana sa EU, već i o brojnim drugim temama od međunarodnog značaja. Smatram da je otvorena i iskrena komunikacija presudna za otklanjanje nedoumica, i kao što sam na početku rekao, pravi put ka unapređenju saradnje i stvaranju međusobnog poverenja.

Želim da napomenem da Republika Srbija kroz učešće u multinacionalnim operacijama, kao kredibilan partner, deli odgovornost i pruža svoj doprinos očuvanju mira i bezbednosti. Naime, Srbija trenutno učestvuje u četiri EU operacije: u Maliju, Centralnoafričkoj Republici i u dve operacije u Somaliji. Pored EU misija, Srbija učestvuje i u UN misijama, pri čemu je na devetom mestu evropskih zemalja, a uzimajući u obzir broj stanovnika, čak je treći kontributor u Evropi. Čvrsto smo opredeljeni ka unapređenju ovog doprinosa, upućivanjem civilnih struktura u multinacionalne operacije. U tom cilju, preduzimamo korake radi uspostavljanja potrebnog zakonskog i institucionalnog okvira, uključujući i izmenu Zakona o spoljnim poslovima. Osim toga, očekujemo da uskoro bude usvojen Akcioni plan za stvaranje kapaciteta za upućivanje

civila u multinacionalne operacije.

Dozvolite da vas podsetim da je Republika Srbija samo jedna od četiri države koje nisu članice EU, a koje su potpisale administrativni aranžman sa Evropskom odbrambenom agencijom. Takođe, nakon odluke o pristupanju konceptu Borbenih grupa EU, Srbija je pristupila HELBROC borbenoj grupi. Verujem da će to doprineti unapređenju saradnje ne samo sa EU, već i zemljama članicama ove inicijative.

U novembru prošle godine uputili smo nacionalnog oficira za vezu u Vojni štab Evropske unije. Iako još nismo članica EU, ovakva mogućnost otvorena je za nas upravo kao izraz zahvalnosti i priznanja za dosadašnje učešće Republike Srbije u operacijama i misijama EU, ali i kao rezultat obostrane ocene da će se na taj način doprineti daljem jačanju saradnje i efikasnijoj komunikaciji.

Učešće Srbije u novim projektima i inicijativama je u interesu svih nas, korisno je za razvoj operativnih kapaciteta Republike Srbije, jačanje interoperabilnosti i saradnje sa državama članicama EU, ali je od značaja i za EU i njene države članice. Svima nam je više nego jasno da aktuelne bezbednosne pretnje i izazovi ne poznaju granice i prevazilaze mogućnosti i kapacitete jedne zemlje i regiona. Kako bismo bili u mogućnosti da adekvatno odgovorimo, potrebno je da čvrsto saradujemo, koordinišemo delovanje i pružimo maksimalan doprinos. Migraciona kriza je posebno pokazala u kojoj meri je neophodna međusobna saradnja i solidaran pristup. Srbija je, sa svoje strane, upravo na ovom primeru dokazala da je spremna da preuzme svoj deo obaveza i pruži značajan doprinos u regulisanju krize i pronalasku zajedničkog rešenja. Krize u našem neposrednom okruženju, terorizam, radikalizam i brojni drugi izazovi na globalnom, evropskom i regionalnom planu, jasno ukazuju da moramo da ostanemo posvećeni međusobnoj saradnji.

Poštovani,

Sav doprinos i aktivnosti Srbije u okviru Poglavlja 31 nemoguće je pobrojati u jednom izlaganju, ali smatram da je ovo dovoljno da ukaže da je Poglavlje 31 mnogo šire od samog procenta usaglašavanja. Jasno nam je da to pitanje privlači izuzetno mnogo pažnje i spremni smo da o ovome, kao i o drugim temama, uvek otvoreno razgovaramo. Srbija nedvosmisleno ima za cilj da postane članica EU i svesni smo svih dužnosti koje treba da ispunimo do prijema u EU. Međutim, moram da skrenem pažnju na značaj očuvanja teritorijalnog integriteta, verujem ne samo za nas, već za bilo koju državu na svetu. Srbija ima konzistentan pristup odlukama o pridruživanju i on je uvek vođen istim principom. Ne možemo da uzvratimo pridruživanjem odlukama protiv onih koji nas podržavaju i pomažu u našoj diplomatskoj borbi.

Hteo bi da iskoristim ovu priliku i naglasim da ostajemo posvećeni očuvanju regionalne stabilnosti i dijalogu o normalizaciji odnosa sa Prištinom, ali da je za to potrebna i saradnja druge strane u dijalogu, a pre svega ispunjavanje obaveza iz dogovora koji su postignuti. Još jednom pozivam predstavnike Evropske unije za punu podršku u našem zahtevu da se u potpunosti implementiraju dogovori postignuti upravo pod njenim okriljem. Nedopustivo je da Priština jednostrano menja odredbe Briselskog sporazuma i kontinuirano opstruira formiranje Zajednice srpskih opština. Poštovanje dogovora, koji su i za našu stranu često veoma teški, kao

i uzdržavanje od provokacija i očuvanje stabilnosti, u interesu je svih nas.

Događaji na Kosovu i Metohiji u prethodnom periodu jasno pokazuju da je međunarodno prisustvo na KiM neophodno, pre svega radi osiguranja zajedničkog i nesmetanog života svih na tom prostoru. Situacija na terenu je i dalje veoma krhka, dok privremene institucije samouprave u Prištini nisu u stanju da garantuju sigurnost i bezbednost svih građana. Kao ni do sada, ne možemo da se oslonimo na Prištinu da garantuje vladavinu prava i jednakost pred zakonom. Stoga pozivamo EU da zadrži mandat EULEKS u postojećem kapacitetu, bez sužavanja njenih nadležnosti.

Na kraju, želim još jednom da naglasim spremnost Srbije da razgovara o svim pitanjima, kontinuirano produbljuje saradnju i učestvuje u inicijativama Evropske unije. Nadam se da je više nego jasno da je Srbija pouzdan i odgovoran partner, koji ne čeka samo da preuzme svoje dužnosti nakon što postane punopravan član Evropske unije, već deluje proaktivno, uz volju da deli teret i obaveze, kao prijatelj i partner svih država članica Evropske unije.

Hvala vam na pažnji i nadam se da se vidimo i sledeće godine!

{youtube}aj9zhOZMk2s{/youtube}

{joomplucat:1462 limit=5|columns=3}